

Корягін М. В.,

д.е.н, професор, професор кафедри фінансів,
економічної безпеки, банківської справи та страхового бізнесу

Чік М. Ю.,

к.е.н, доцент, професор кафедри обліку,
контролю, аналізу та оподаткування
Львівський торговельно-економічний університет

БЮДЖЕТУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Сьогодні планування та прогнозування є важливими функціями управління фінансами підприємства. Від якості здійсненого планування та прогнозування залежить якість управління підприємством, тому що регулярні плани – це «скелет» діяльності підприємства. І саме регулярне складання планів є основою бюджетування. Тому вважаємо бюджетування як новітній напрям планування є цілком актуальним в системі управління фінансами підприємства. Процес бюджетування залежить від відповідного обліково-аналітичного забезпечення.

Перше використання бюджетів у формі кошторисів, які містили ряд норм і нормативів і відповідно організація контролю за їх виконанням відносять до 2500 р. до. н. е. Така форма контролю витрат зародилась у Єгипті. Одним з перших поняття «бюджету», як інструменту фінансового управління, охарактеризував представник італійської школи фінансів Ф. Вілл, який вважав, що бюджет – це попередній кошторис, який перед початком планового періоду дає інформацію про очікувані надходження і видатки, рух капіталу та всі результати ділової активності підприємства [1].

У сучасних умовах господарювання проблема бюджетування висвітлена в працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, які розглядають бюджети як важливу складову в системі управління фінансами підприємства.

На нашу думку, бюджетування є плануванням, що описує фінансові та операційні цілі організації на перспективу (стратегічні напрямки діяльності) і тому бюджетування можна розглядати у трьох аспектах:

- як фінансове планування на підприємстві, у межах якого складаються прогнозні фінансові звіти;
- як технологію господарського планування у межах якої на підприємстві з визначеною періодичністю складають сукупність різних видів бюджетів;
- як технологію управління фінансами підприємства.

У сучасних умовах господарювання підприємства повинні використовувати бюджетування як реальний інструмент управління ефективністю бізнесу і досягнення стратегічних цілей і завдань. Проте, у господарській практиці підприємства складають фінансові плани як складові частини бізнес-планів діяльності усього підприємства, окремого його підрозділу. Ці документи не відображають реального стану справ у фінансовій сфері підприємства, оскільки значним недоліком сучасної практики фінансового планування економічної діяльності підприємств є те, що після складання і затвердження планові документи не коригуються з урахуванням реального розвитку діяльності підприємства та фінансово-економічних показників, а в результаті – швидко втрачають свою цінність, оскільки носять формальний характер і не можуть розглядатися в повній мірі в якості складових частин перспективного короткострокового та довгострокового плану розвитку підприємства [2].

Сьогодні керівники вітчизняних підприємств досить часто стикаються з необґрунтованим завищенням рівня витрат, низькою рентабельністю та відсутністю прозорості в системі управління. На нашу думку, усі ці проблеми можна вирішити за допомогою запровадження системи бюджетування, яка зможе забезпечити конкурентоспроможність підприємства та оптимізувати рівень витрат. Процес бюджетування на підприємстві залежить від його внутрішньої організаційної структури, виду діяльності та організаційно-технологічних особливостей і передбачає систематичну розробку плану дій на

майбутнє з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

Таким чином, бюджетування є важливим інструментом підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання на основі оптимізації величини витрат, поєднуючи у собі функції контролю, планування та інтерпретації обліково-економічної інформації в системі управління фінансами підприємства.

Література

1. Ganti A. What Is a Budget? Plus 11 Budgeting Myths Holding You Back / A. Ganti : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.investopedia.com/terms/b/budget.asp>.
2. Budgeting Best Practices : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.gfoa.org/best-practices/budgeting>.
3. Schmidt J. Budgeting. The tactical implementation of a business plan : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/fpa/budgeting/>.